

ВЕЛИКИЙ НАУКОВИЙ ПРОЄКТ

Марк СОЛОНІН

МІЗКОЙМЕННИК:

ФАЛЬШИВА ІСТОРІЯ
ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

Харків
«ФОЛІО»
2023

Дурість — це неоціненний дар Божий,
але не варто ним зловживати.
Бісмарк

Від автора

Коли дерева були великими, а я легко міг вміститися під столом, у нашій країні було заведено працювати. Щоранку трамваї, обвішані гронами людей, повзли мостом на перетині вулиці Червоних комунарів із вулицею 22-го Партз'їзду (на це перехрестя мене й привезли з пологового будинку) у бік величезних заводів, що диміли та гуділи. Гуділи вони неабияк. Низький, рівний і нескінченний гул заповнював світ щовечора. Років до п'яти я так і думав, що вечір — це коли темніє і гуде. Потім випробувальний стенд авіамоторного заводу винесли далеко за місто й гудіти перестало. Але люди все одно продовжували працювати. У моїх невиразних дитячих спогадах залишився тріумфальний голос Левітана, який повідомляв про нові космічні польоти та велетенські греблі, що перекривали могутні сибірські річки.

Навіть школяру середніх класів і здібностей було зрозуміло, що люди, які спроектували ракету, розрахували траєкторію польоту космічного корабля, розробили авіадвигун, турбіна якого палає, але не згоряє в бурхливому синьо-білому полум'ї, — це дуже розумні люди, які багато вчилися, багато чого навчилися, які знають таке, про що інші навіть не здогадуються. І будь-який кваліфікований токар тямив, що модельник (це не той, хто подіумом у білих штанах ходить, а майстер — золоті руки, який

вирізає з дерева точну копію майбутньої виливки) вміє і знає те, що йому, токарю, невідомо. І навпаки.

Ось на цьому ВОНИ нас і піймали. На природній для кожного трудівника повазі до знань і вмінь іншого трудівника. На підсвідомому (але дуже міцному) уявленні про «презумпцію кваліфікованості» кожного інженера, лікаря, геолога, музиканта, хлібороба... Радянський трудар не міг припустити й повірити в те, що радянський «доктор історичних наук» — це зовсім не те, що доктор фізичних наук, який вигдав синхрофазотрон.

У голові нормальної людини не вкладалася думка про те, що за довгим підписом «доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії» ховається чиновник, що зажирів, який, по-перше, нічого не знає, а по-друге, знати нічого не хоче про нову (як і іншу) історію. А не хоче він нічого знати тому, що хоче спокійно спати та гарно жити, причому жити не на вкритій кіптявою заводських труб вулиці Червоних комунарів, а десь на Фрунзенській набережній у Москві. Але на Фрунзенську набережну просто так не пускали. Там були потрібні лише «соціально близькі». Тільки ті, хто своїм солідним виглядом і підписом, що вселяє трепет, скріплюють (від слова «кріпити») дику маячню, згори приписану для поширення у відділі агітації та пропаганди ЦК КПРС.

ЦК КПРС уже немає. І відділу агітації з пропагандою вже немає. І таблички з назвами на багатьох вулицях змінилися. Царя імператора Миколу Кривавого оголосили мало не «святим великомучеником». А лицар революції Фелікс Едмундович оголошений «кривавим катом». Все змішалось в нашому спільному домі. Мабуть, через цю суєту та плутанину ніхто не здогадався того дня, коли залізна скульптура Держинського пропливла в повітрі над розпашілим натовпом, скасувати одним указом усі наукові ступені та звання, отримані на кафедрах історії КПРС, наукового комунізму й іншої «нової історії». А даремно не здогадалися. Ох, даремно...

Й ось уже колишні «кадри» без тіні збентеження називають себе «доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології Міжнародної академії маркетингу, франчайзингу та балопілінгу». Вони також читають студентам лекції зі засиджених мухами конспектів тридцятирічної давнини. І суворо махають при цьому гачкуватим пальцем, вимагаючи «припинити переписувати історію». Один такий «кадр» цілком серйозно пояснював мені, що Віктор Суворов (із яким я мав задоволення багато разів спілкуватися і в прямому радіоетері, і в приватних бесідах) не існує зовсім, а за цим псевдонімом ховається група запеклих антирадянців, штатних співробітників ЦРУ та МІ-6, що було незаперечно встановлено «дуже серйозною установою» (очі й палець підіймаються вгору: *«Ну, Ви, молодий чоловіче, і самі маєте розуміти — що я маю на увазі...»*).

Проте — Земля крутиться, і процес, одного разу занедбаний, вже не зупинити. Безкарно вправляти людям мізки в епоху Інтернету, супутникового телебачення та залежного лише від гаманця покупців книговидання стає дедалі важче. За студентів я спокійний: більшість із них на лекції не ходить, справно купуючи (за батьківські гроші, звісно) контрольні, курсові та дипломні роботи. Соціально близькі кожному ледарю професори зазвичай поблажливо ставляться до таких витівок молоді. Ті ж мало хто, кому диплом потрібен лише як додаток до знань, мають можливість читати серйозні дослідження сумнівних істориків. Страшно сказати, але за це вже не виганяють з інституту, не заганяють у «спецпсихлікарню МВС», не «шиють справи» за статтями 70 і 190.1 КК РРФСР, не підкидають наркотики...

Але що робити тим, хто зі студентського віку та ледарства юні вже вийшов, хто має «вертітися» з ранку до вечора, у кого час для читання з'являється лише у вагоні метро або в купе потяга? Язик не повертається порадити їм дістати з гаманця гроші та купити одну з моїх товстіших військово-історичних книг. Ну,

яка робоча людина може подолати ці 500–600 сторінок дрібним шрифтом, з таблицями, графіками та мапами колишніх битв?! З цих сумних думок і народилася ідея написати просту та веселу книгу, яка допоможе читачеві познайомитися і зі сміхом розлучитися з найяскравішими взірцями вітчизняного історичного «мізкойменника». А принагідно дізнатися щось нове про нашу непередбачувану історію. Однак, навіть читаючи цю книгу з будь-якого місця по діагоналі у вагоні метро, майте на увазі, шановний читачу, одну дуже важливу, принципово важливу деталь: на осміяння та публічну ганьбу я виставляю не героїв війни, не ветеранів, які повернулися з фронту на милицях, не вашого дідуся і не свого батька, а лише тих дармоїдів і пройдисвітів, які впродовж довгих десятиліть перетворювали поширення свідомих хибних вигадок про обставини та причини нашої найбільшої трагедії на прибутковий особистий промисел.

Розділ 1

«Дегенеративні ознаки виродження»

За багато років у пам'яті мого комп'ютера накопичилося безліч різних прикладів «мізкойменника». Кожен по-своєму гарний і придатний, кожен заслуговує на публічну ганьбу. З чого почати? За правилами дидактики, треба рухатися від простого до складного. От і чудово. Не будемо вигадувати нові правила і в першому ж розділі представимо такі несусвітні дурниці, які, навіть не будучи чимось особливо значущим по суті, примітні тим, що показують нам саме дно «колодязя невігластва», з якого необхідно вибиратися якнайшвидше.

Почесне право відкрити галерею надаю одній кумедній фразі, яка захопила мене своєю граничною, діамантовою прозорістю та простотою, порівнянною хіба що з хімічною формулою алмазу. До того ж це один із найсвіжіших відомих мені прикладів.

2007 року видавництво «Яуза ЭКСМО» вирішило зібрати під однією обкладинкою істориків найрізноманітніших, можна сказати, діаметрально протилежних поглядів, перед якими поставлять одне й те ж запитання: у чому головна причина поразки Червоної армії влітку 1941-го? Так виник збірник статей «Велика вітчизняна катастрофа». Відомий історик, начальник відділу статистики Інституту військової історії при МО РФ, полковник, кандидат історичних наук М. Е. Морозов (якщо на цей момент Мирослав Едуардович став уже доктором наук, дуже перепрошую і надсилаю йому свої вітання) написав для цього

збірника статтю «Поразка влітку 1941 року була закономірною». Назва, на мій смак, дещо важкувата, зате головна думка виражена по-солдатськи чітко і ясно.

До речі, я також вважаю, що влітку 1941-го поразка була закономірною та неминучою. Щоправда, на цій констатації збіг наших поглядів і закінчується. Полковник Морозов на 93 сторінках розвиває традиційну для всієї радянської історіографії думку про те, що «історія відпустила нам мало часу» і Радянський Союз виявився не готовим до війни в матеріально-технічному стані. Я ж вважаю, що горезвісна «історія» відпустила Сталіну неприпустимо багато часу, і 20-річне розбещення народу, люте руйнування всіх норм моралі та моральності привели народ і військо в абсолютно небоєздатний стан.

Повернімося, проте, до статті М. Е. Морозова. Позаяк ця стаття була присвячена військовій авіації, то в ній, звісно ж, ішлося про безнадійно застарілі радянські літаки, які не йдуть у жодне порівняння з літаками супротивника. Так, на сторінці 299 сказано дослівно:

«...горизонтальна швидкість «Юнкерса» Ju-88 була в півтора рази вищою за швидкість Ar-2».

Авжеж, зрозуміло, що не швидкістю єдиною цінний фронтовий бомбардувальник, та все ж — відставання у швидкості в ПІВТОРА РАЗА... Це серйозно. За такої технічної відсталості поразка й справді починає здаватися закономірною та неминучою. Однак хотілося б дізнатися і конкретні показники швидкостей. Не турбуйтеся, шановний читачу! Я зовсім не маю наміру розмахувати папірцями зі звітами про льотні випробування та «вантажити» вас полемікою з приводу вірогідності цих звітів. Боже збав! Я ж обіцяв: усе буде дуже прозоро та просто. На сторінці 249 полковник Морозов повідомляє, що максимальна швидкість бомбардувальника Ar-2 (цей літак був глибокою модифікацією наймасовішого передвоєнного бомбардувальника СБ) становив

ла **480 км/год**. Швидкість СБ зразка 1939 року Морозов визначає там само в 450 км/год. А на сторінці 298 можна дізнатися, що максимальна швидкість бомбардувальника «Юнкерс» Ju-88 становила **450 км/год**.

Так пишеться «історія». Якщо не можна, але дуже хочеться, то можна. Якщо дуже хочеться втерти публіці тезу про «технічну відсталість» радянських ВПС, то **число 450 виявиться у півтора рази більшим за число 480**. Але й це ще не все. Потрібне важливе уточнення: швидкості вказані в таблицях, які ще не кожен читач вивчатиме, а ось остаточний висновок про переважну перевагу «Юнкерса» подали прямим текстом!

Що ж це було? Прикра помилка чи робота справжнього майстра «мізкойменника»? Не можу знати. З цим запитанням — до полковника.

Другою в нашому ряді стоїть знамените, яке вже встигла набити оскому фахівцям, але все ще приголомшує довірливу публіку — *«Генеральна угода про співпрацю, взаємодопомогу, спільну діяльність між Головним управлінням державної безпеки НКВС СРСР і Головним управлінням безпеки Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини (Гестапо)»*.

Я дуже люблю цей текст. Користуюся ним у тих випадках, про які А. С. Пушкін писав: *«Якщо думи чорні до тебе прийдуть, відкоркуй шампанського пляшку чи прочитай “Весілля Фігаро”*». Життя зараз непросте, «думи чорні» спадають на гадку частенько, і жодна печінка не витримає такого алкогольного навантаження. Що ж до безсмертної комедії Бомарше, то вона просто «відпочиває» поруч із такими перлами: *«Сторони поведуть боротьбу з дегенерацією людства в ім'я оздоровлення білої раси та створення євгенічних механізмів расової гігієни. Типи та форми дегенерації, що підлягають стерилізації та знищенню, сторони визначили додатковим протоколом № 1, який є невіддільною частиною цієї угоди...»*. У додатковому протоколі № 1 вказані

«типи кваліфікації дегенеративних ознак виродження», проти яких вирішили спільно боротися НКВС і Гестапо, а саме: «руді, косі, хромоногі та косоруки від народження, що мають дефекти мови — шепелявість, гаркавість, затинання (вроджене), відьми та чаклуни, шамани і ясновидці, горбаті, карлики, особи, що мають великі родимі плями й множинну кількість маленьких, різного кольору шкірне покриття, різнобарв'я очей тощо».

Закінчується ця безприкладна у своїй тупій убогості фальшивка так: *«Текст угоди надруковано російською та німецькою мовами в єдиному примірнику, кожен із яких має однакову силу...»*. Підписали таємничу угоду *«Начальник Головного управління державної безпеки НКВС СРСР комісар держбезпеки 1-го рангу Л. Берія та Начальник Четвертого управління (гестапо) Головного управління безпеки націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини бригаденфюрер СС Г. Мюллер»*. Вказано навіть точна хвилина, в яку відбулася історична подія: *«Здійснено в Москві, 11 листопада 1938 р. о 15 годині 40 хвилин»*.

Це гарячкове марення посилено піарив у ЗМІ товариш В. Карпов, колишній керівник Спілки письменників СРСР, колишній депутат Верховної Ради та колишній член ЦК КПРС. Завдяки такому підпису грубо сфабрикована фальшивка, що не заслуговує навіть на найменшу згадку, стала об'єктом широкого обговорення, постійного цитування тощо. Проте авторство тексту належить аж ніяк не Карпову. 1999 року його опублікував якийсь Г. С. Назаров, діяч, широко відомий у вузьких колах ідейних борців зі засиллям євромулярів (вони ж «жидомасони»). Опублікований «документ» був у часописі з чудовою для публікацій такого штибу назвою «Дива та пригоди» (№ 10/1999).

Утім, я не виключаю, що і Назаров лише переписав текст, вигаданий кимсь іншим. Принаймні мені ця «генеральна угода» траплялася з посиланням на якусь «Пам'ять» № 1/1999. У будь-якому разі, тільки в змучених наразом організаціях борців

із «рудими, шепелявими та гаркавими» могла зародитися фальшивка з таким набором грубих помилок:

- 11 листопада 1938 р. Г. Мюллер ніяк не міг опинитися в Москві. Він був у Берліні, і в нього того дня було дуже багато справ. У ніч із 9 на 10 листопада 1938 р. за особистою вказівкою Гітлера провели всенімецький єврейський погром, що увійшов в історію під назвою «Кришталева ніч». Зруйнували та спалили 267 синагог, 815 крамниць і підприємств, 20 тис. євреїв заарештували та кинули до концтаборів. Стихійний вибух «народного гніву» такого масштабу треба було організувати, спрямовувати та контролювати, 20 тис. осіб треба було етапувати до таборів. Вся ця величезна робота лягла на плечі керівників каральних органів Німеччини, в тому числі й Мюллера, особиста участь якого в подіях «Кришталевої ночі» підтверджують численні свідчення;

- і Головне управління імперської безпеки (РСХА), і гестапо, що входило до його складу, були державними («імперськими» за прийнятою в нацистській Німеччині термінологією), а зовсім не партійними установами. Жодного *«Головного управління безпеки націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини»* в листопаді 1938 р. не було. НСДАП на той час стала монопольно панівною партією, а на основі її воєнізованих структур створили каральні органи фашистської держави. Для того, щоб про це дізнатися, зовсім не обов'язково сидіти місяцями в пилюці бібліотек. Аббревіатура РСХА (RSHA) відома кожному, хто дивився «кіно про Штірліца», й утворена від слова Reichs, тобто «імперський». Слово «гестапо» також є аббревіатурою, в якій літери «ста» позначають слово «статс», тобто «державний». Повна назва цієї злочинної організації: Geheime Staatspolizei, тобто «таємна державна поліція»;

- усі звання та посади «підписантів» хаотично переплутані. На момент складання мітичної «угоди» Мюллер у званні «штан-дартенфюрер СС» очолював 2-й відділ Головного управління

поліції безпеки та СД. Головне управління імперської безпеки було створено 27 вересня 1939-го, тобто майже через рік після вигаданого візиту Мюллера до Москви. Ще через рік, 14 грудня 1940-го Мюллеру надали звання «бригадефюрер СС», що пишеться саме так, а не «бригадеНфюрер». У преамбулі «генеральної угоди» сказано, що Мюллер діє виходячи з доручення, наданому йому «Райхсфюрером СС Рейнхардом Гейдрихом». Персональне звання «Райхсфюрер СС» мала лише одна єдина людина — Г. Гімлер. Що ж до Р. Гейдриха, він і справді був безпосереднім начальником Мюллера, проте у «скромному», генеральському званні «групенфюрер СС» (пізніше, 1941 року — «обергрупенфюрер СС»);

- нарешті, такі дурниці, як *«єдиний примірник, кожен із яких зберігається»* та використання конторського терміну «надрукований» замість «складений», уже не заслуговують детального обговорення.

Однак співпраця НКВС із каральними органами фашистської Німеччини є незаперечним фактом. Ось тільки предметом цієї співпраці була не боротьба з «рудими, косими та різнокольоровоокими», а набагато важливіші для Гітлера та Сталіна завдання.

Після того, як у вересні 1939-го вермахт та Червона армія окупували Польщу, перед двома диктаторськими режимами постало завдання боротьби з польським рухом Опору. Ця боротьба вимагала взаємодії каральних структур. Юридичною підставою для такої взаємодії слугував Секретний додатковий протокол до Договору про дружбу та кордон, підписаний у Москві 28 вересня 1939 року. Ось повний текст цього протоколу:

«м. Москва

28 вересня 1939 р.

Нижче підписані уповноважені під час укладання радянсько-німецького договору про кордон і дружбу констатували свою згоду в такому:

Обидві сторони не допустять на своїх теренах жодної польської агітації, яка діє на теренах іншої країни. Вони ліквідують зародки подібної агітації на своїх територіях та інформуватимуть один одного про відповідні для цього заходи.

*За уповноваженням,
За Німецький Уряд Й. Ріббентроп
За Уряд СРСР В. Молотов».*

Текст протоколу зберігається в Архіві зовнішньої політики РФ (АВП РФ, ф. 06, оп. 1, п. 8, д. 77, арк. 4). Опублікований, зокрема, у двотомній збірці документів «1941 рік. Документи» (Кн. 2, стор. 587).

У межах проголошеної «дружби» відбувалася й «репатріація німецьких підданців, які перебувають на території СРСР». Причому за цією дивною формулою ховалися два діаметрально протилежні процеси. З одного боку, з в'язниць і таборів звільняли німців, заарештованих у роки Великого терору 1937–1938 рр. за звинуваченнями у шпигунстві. З іншого боку, Гітлеру видавали німецьких та австрійських антифашистів, які знайшли в 1933–1939 рр. притулок у «країні переможного пролетаріату». Одним словом, у НКВС і гестапо було багато спільних справ і турбот, але ці питання вирішували в робочому порядку, без написання розлогих «генеральних угод».

ЗМІСТ

Від автора	3
Розділ 1. «Дегенеративні ознаки виродження»	7
Розділ 2. Штірліц Вольфович	14
Розділ 3. Сніг у червні, або До питання про «їб-ну матір»	31
Розділ 4. «Сталін гнав геть будь-яку думку про війну...»	57
Розділ 5. Глобальний кінець	73
Розділ 6. «Раптовість діє приголомшливо...»	88
Розділ 7. Головні маневри	101
Розділ 8. Відсоткоманія	136
Розділ 9. Таємниця! Таємного!! Сценарію!!!	153
Розділ 10. Труси, підштанки та ФАКК	168
Розділ 11. Винищувачі танків	183
Розділ 12. Право на безчестя	207
Розділ 13. Пожежа на складі	270